

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

6331 SAYILI KANUN KAPSAMINDA İŞ KAZASI MEYDANA GELMEYEN İŞYERLERİNE SAĞLANAN SİGORTA PRİM TEŞVİKİ UYGULAMASI

13 EKİM 2023

KAPSAM

- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,
- 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu,
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
- Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ.

1. Giriş

- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun ek 4. maddesinde düzenlenen, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde, bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle uygulanan sigorta prim teşviki kapsamında, çalışanların işsizlik sigortası işveren payı %1 olarak hesaplanmaktadır.
- 31.12.2018 tarih ve 30642 sayılı (4. mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanan; *“Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”* (**“Tebliğ”**) ile söz konusu sigorta prim teşvikinin usul ve esasları belirlenmiştir.

2. Teşvikten Yararlanma Şartları

- Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında, teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre ile teşvikten yararlanılacak üç yıllık süre boyunca işveren, aşağıdaki şartları sağlaması kaydıyla teşvikten yararlanabilecektir. Buna göre;
 - İşyerinin 6331 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alması gerekmektedir.
 - İşverenin Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her ay toplamda ondan fazla çalışanı bulunması gerekmektedir.
 - Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi şarttır.
 - İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da 29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ("**Bakanlık**") tarafından yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunması şarttır.
 - Asıl işveren alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde, teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre ile teşvikten yararlanılacak üç yıllık süre boyunca alt işverenlere ait işyerlerinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi şarttır.
- 4447 sayılı Kanun'un geçici 19. maddesi, 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun ek 1. maddesi kapsamında prim desteğinden veya işsizlik sigortası primini kapsayan diğer sigorta prim teşviki, destek veya indirimlerden yararlanan işverenler aynı ayda aynı sigortalı için bu maddede belirtilen teşvikten yararlanamayacaktır.

3. Teşvikten Yararlanmaya Esas Şartların Sağlanması Gereken Üç Yıllık Süre

- Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken süre, teşvikten yararlanmaya başlanılacak takvim yılından bir önceki yılın son ayından/döneminden başlanılarak geriye doğru üç yıl olarak hesaplanmaktadır.
- 4447 sayılı Kanun'un ek 4. maddesinde takvim yılı esas alındığından anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 2016/Ocak ayına kadar geçen süreye ilişkin işveren hak talebinde bulunamamaktadır.
- Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre, bir takvim yılı içerisinde Ocak ayı dışında diğer aylarda ilk defa tescil edilen işyerleri için tescil edildiği tarihi takip eden takvim yılının Ocak ayından itibaren hesaplanmaktadır.
- Örneğin; 07.06.2010 tarihinde 5510 sayılı Kanun kapsamında tescil edilmiş olan A işyeri, 2016/Ocak ila 2018/Aralık aylarında Tebliğin 4. maddesinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla bu teşvikten 2019/Ocak ayından itibaren yararlanabilecektir.

4. Teşvikten Yararlanma Süresi

- Teşvikten yararlanma süresi, işyerinin teşvikten yararlanmaya esas şartları sağladığı üç yıllık süreyi takip eden takvim yılından geçerli olmak üzere üç yıldır.
- Örneğin; Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen şartları 2018/Ocak ila 2020/Aralık ayları arasında sağlayan A işyeri, 2021/Ocak ayı ila 2023/Aralık ayları arasında 4 üncü maddede belirtilen şartları sağlamaya devam etmesi halinde bu süre boyunca teşvikten yararlanabilecektir.

5. Çalışan Sayısının Hesaplanması

- Çalışan sayısının toplamda ondan fazla olup olmadığının tespitinde aşağıdaki şartlar aranmaktadır. Buna göre;
 - Çalışan sayısının hesabında, aynı işveren tarafından Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştırılan toplam sigortalı sayısı esas alınmaktadır.
 - Asıl işveren alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde alt işverenin çalışanları asıl işverenin toplam çalışan sayısına veya asıl işverenin çalışanları alt işverenin toplam çalışan sayısına dahil edilmemektedir.
 - 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca üniversitelerde kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar, Türkiye İş Kurumunca düzenlenen eğitimlere katılan kursiyerler ile toplum yararına programlara katılanlar, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular çalışan sayısının hesabında dikkate alınmamaktadır.

5. Çalışan Sayısının Hesaplanması (Devamı)

- İşyerinde çeşitli nedenlerle ay içinde çalışması bulunmayan ve ücret ödenmeyen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilmektedir.
- Her bir ayda Kuruma verilmiş asıl ve ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısından, iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı düşülmektedir.
- Ay içinde işe giren veya işten çıkan sigortalılar, toplam sigortalı sayısına dahil edilmektedir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, sadece 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bildirilen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilmektedir.

6. Teşvike Başvuru

- Tebliğin 4. maddesinde belirtilen şartlardan birinin sağlanmaması nedeniyle teşvik uygulamasına son verilmiş işverenler dışında teşvikten yararlanmak isteyen işverenler için başvuru şartı bulunmamaktadır. Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri/Sosyal Güvenlik Merkezlerine herhangi bir belge ibraz edilmesine gerek bulunmamaktadır.
- İşyerinin, teşvikten yararlanılacak takvim yılından önceki üç yıl süreyle Tebliğ'in 4. maddesinde aranılan tüm şartları sağlayıp sağlamadığı kurum sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilecektir. İşyerinin söz konusu şartları sağladığının tespit edilmesi durumunda, işveren takip eden takvim yılından itibaren üç yıl süreyle bu teşvikten yararlanabilecektir.
- Teşvikten yararlanılan üç yıllık sürede, teşvikten yararlanma şartlarından herhangi birinin kaybedilmesi durumunda, teşvikten tekrar yararlanılabilmesi için işverenin başvuruda bulunması gerekmektedir. Başvurular, teşvikten yararlanılacak takvim yılından önceki yılın son gününe (Aralık ayının son günü) kadar işveren sisteminden “Çok Tehlikeli İşyerleri İçin İşsizlik Sigortası Primi Teşvik Yönetimi” ekranından yapılacaktır. Sistem tarafından gerekli kontrolün yapılmasının ardından başvuru onaylanacaktır.

7. Teşvikin Hesaplanması

- Tebliğ'in 4. maddesinde aranılan şartların kurum sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilmesinin ardından, işsizlik sigortası primi işveren payı, teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlandığı üç yıllık süreyi takip eden takvim yılının başından itibaren üç yıl süreyle her ay/dönem için ilgili ayda Kuruma bildirilen sigortalılara ilişkin prim ödeme gün sayısı dikkate alınmak suretiyle prime esas kazançlar üzerinden %1 olarak hesaplanarak tahsil edilmektedir.
- Örneğin; teşvikten yararlanan A işyerinin 2019/Ocak ayında her biri 30 gün çalışan 20 sigortalıyı toplam 80.000,00 TL prime esas kazanç üzerinden bildirdiği varsayıldığında, 2019/Ocak ayında bu sigortalılara ilişkin $80.000,00 \times 0,01 = 800,00$ TL işsizlik sigortası primi işveren hissesi uygulanacaktır.

8. Teşvik Uygulamasını Sona Erdiren Haller

- Teşvikten yararlanılacak üç yıllık sürede aşağıda belirtilen durumlardan herhangi birinin oluşması halinde teşvik uygulamasına son verilmektedir. Buna göre;
 - İşyerinin tehlike sınıfının çok tehlikeli sınıftan tehlikeli veya az tehlikeli sınıfa dönüşmesi halinde tehlike sınıfı değişiklik tarihini takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilmektedir.
 - Çalışan sayısının on ve altına düşmesi halinde, çalışan sayısının on ve altına düştüğü ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilmektedir.
 - Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesi halinde, ilgili durumun Bakanlıkça veya Kurumca tespit edildiği tarihi takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilmektedir.
 - İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğine göre Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunmaması halinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin alınmadığı ay başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilmektedir.
- Örneğin; A işyerinin mevcut işkolunun tehlike sınıfı, İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca 15.06.2019 tarihinde çok tehlikeliden tehlikeliye düşürülmüştür. A işyerince yararlanılan teşvik uygulamasına 2019/Temmuz ayı itibarıyla son verilecektir.

9. Teşvikten Yasaklama

- Teşvikten yararlanan işverenlerden, ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazalarını bildirmeyenlerin veya geç bildirenlerin kapsama giren tüm işyerleri için iş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren eksik ödedikleri işsizlik sigortası işveren hissesi primleri, 5510 sayılı Kanun'un 89. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmektedir.
- Tahsil edilen prim ve gecikme cezası ile gecikme zammı Kurum tarafından işsizlik sigortası fonuna aktarılmaktadır. Bu işverenler, teşvikten iş kazasının tespit edildiği tarihi takip eden aydan itibaren beş yıl süre ile yasaklanmaktadır.
- Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde, şirket ortaklarının tamamı hakkında; sermaye şirketi olması hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında yasaklama kararı verilmektedir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları hâlinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilmektedir.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.